

Asia: Suomen museoliiton lausunto hallituksen esityksestä arpajaislain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Viite: Lausuntopyyntö 7.1.2021, SMDno-2019-2239

Sisäministeriölle

Kiitos mahdollisuudesta antaa lausunto hallituksen esityksestä arpajaislain muuttamiseksi.

Suomen museoliitto kannattaa lakiehdotuksessa esitettyjä toimenpiteitä ja uudistuksia, joilla vähennetään rahapelaamisesta aiheutuvia haittoja. On tärkeää, että rahapelihaittojen vähentämisessä huomioidaan sekä Veikkaus Oy:n että ulkomaille suuntautuvan pelaamisen aiheuttamien haittojen vähentäminen. Tämä on erityisen tärkeää sen vuoksi, että rahapelaaminen ja sen mukana rahapeliongelmien ovat kiihtyvällä tahdilla siirtymässä verkkoon. Ulkomaille pelaamisen osuuden näkyvässä oleva kasvu heikentää myös yksinoikeuteen perustuvaa rahapelijärjestelmää, jota on lakiesityksessä esitettyin keinoin vahvistettava ja yksinoikeuden säilyminen suomalaisen rahapelijärjestelmän ytimenä on turvattava.

Kuten lakiesityksessä monissa yhteyksissä todetaan, Veikkaus Oy:n rahapelitoiminnan tuotolla on huomattava yhteiskunnallinen merkitys sen yleishyödyllisen käyttötarkoituksen vuoksi. Museoalan toimintaa veikkausvoittovaroilla rahoitetaan vuositasolla noin 40 M€, jolla katetaan n. 15 % alan kuluista. Suurin yksittäinen erä on ympäri Suomen 124 museolle kohdentuvat valtionosuudet, joista noin puolet rahoitetaan veikkausvoittovaroilla.

Lakiesityksessä olevat rahapelihaittojen ehkäisemiseen liittyvät vahvistuvat toimenpiteet tulevat vähentämään Veikkaus Oy:n tuottoja ja sen mukana yleishyödyllisen toiminnan rahoitusta. Veikkaus Oy:n yleishyödylliseen toimintaan tulouttaman rahoituksen laskua voidaan vähentää, rahapelihaittojen ehkäisyyn tähtäävän tavoitteen siitä kärsimättä, vahvistamalla Veikkaus Oy:n kanavointikykyä, mahdollistamalla yhtiölle lakiesityksessä kuvatun uuden liiketoiminnan käynnistäminen ja laskemalla arpajaisveroprosenttia.

Suomen museoliitto on tyytyväinen lakiesityksen linjaukseen siitä, että mahdollisen uuden liiketoiminnan tuotot jaetaan yleishyödylliseen tarkoitukseen rahapelituottojen tapaan. Kanavointikykyyn vahvistamisessa on määrätietoisesti puututtava ulkomaille pelaamiseen ja siihen liittyvään markkinointiin. Tältä osin laki pitää olla esitettyä selkeämpi. Arpajaisveroprosenttia ehdotetaan väliaikaisesti laskettavaksi nykyisestä 12 prosentista 5,5 prosenttiin. Suomen museoliitto esittää arpajaisveroprosentin pysyvä poistamista. Tämä vahvistaisi rahapelituottojen yleishyödyllistä vaikuttavuutta ja vahvistaisi myös yksinoikeuteen perustuvan rahapelijärjestelmän perusteita.

Lausunnolla olevan arpajaislaki uudistus vähentää merkittävästi rahapelihaittoja. Lain vaikuttavuuden kokonaisarvioinnin osalta keskeisin negatiivinen vaikutus on yleishyödylliseen toimintaan osoitettavan rahoituksen lasku, joka toteutuessaan heikentää huomattavasti lakiesityksen myönteisten yhteiskunnallisten vaikutusten kokonaisuutta. Arpajaislakiuudistuksen myönteiset vaikutukset rahapelihaittojen vähentymiseen ei saa johtaa ongelmien kasvuun muilla suomalaisten hyvinvoinnin osaluilla. Tämän ehkäiseminen edellyttää rahapelituottojen vähentymisen kompensoimista yleishyödyllisille toimijoille budjettivaroista.

Helsingissä 5.2.2021

Kimmo Levä
Pääsihteeri
Suomen museoliitto ry